

Spis treści

Przedmowa

Wykaz używanych skrótów

Wstęp

CZEŚĆ PIERWSZA

Eliza Lamer-Zarawska

Wprowadzenie do fitoterapii

- 1. Tradycyjne systemy leczenia ziołami**
Starożytne zapiski o ziołach
Tradycyjna medycyna Chin i Japonii
Tradycyjna medycyna Indii
- 2. Leki roślinne**
Lek roślinny - współczesne definicje
Postać leku roślinnego

CZEŚĆ DRUGA

Eliza Lamer-Zarawska

Farmakognozja

- 1. Węglowodany**
Monosacharydy
Oligosacharydy
Polisacharydy
Poliuronidy
- 2. Lipidy (tłuszcze)**
Tłuszcze proste
Oleje roślinne
Oleje rybne
Fosfolipidy
- 3. Glikozydy**
Glikozydy fenolowe
- 4. Flawonoidy**
Antocyjany i procyanidy
- 5. Garbniki**
Działanie biologiczne i farmakologiczne garbników
- 6. Fenylokwasy (kwasy fenolowe)**
Monomery kwasu kawowego
Dimery kwasu kawowego
- 7. Kumaryny**
- 8. Irydoidy oraz gorycze (goryczki)**
- 9. Glikozydy nasercowe**

10. Olejki eteryczne
11. Żywice i balsamy
12. Steroidy
13. Terpeny
14. Saponidy (saponozydy)
15. Alkaloidy

- Alkaloidy pirydynowe i piperydynowe
- Alkaloidy tropanowe
- Alkaloidy izochinolinowe
- Alkaloidy chinolinowe
- Alkaloidy indolowe
- Alkaloidy sporyszowe
- Alkaloidy purynowe

CZEŚĆ TRZECIA

Eliza Lamer-Zarawska, Jan Niedworok

Fitoterapia. Terapeutyczne zastosowanie surowców zielarskich i ich składników

1. **Fitoterapia schorzeń ośrodkowego układu nerwowego**
  - Substancje i surowce działające na ośrodkowy układ nerwowy
  - Surowce i preparaty o działaniu uspokajającym i nasennym
  - Fitoterapia zaburzeń lękowych
  - Fitoterapia depresji
  - Fitoterapia zespołów otępień
  - Surowce pobudzające ośrodkowy układ nerwowy
2. **Fitoterapia zaburzeń obwodowego układu nerwowego**
  - Obwodowy układ nerwowy - wprowadzenie
  - Fitoterapia migrenowych bólów głowy i neuralgii
3. **Fitoterapia schorzeń układu sercowo-naczyniowego - Barbara Kowal-Gierczak**
  - Hemostaza krwi ludzkiej
  - Powikłania zakrzepowo-zatorowe
  - Zmiany miażdżycowo-zakrzepowe tętnic
  - Powikłania zakrzepowo-zatorowe naczyń żylnych
  - Substancje przeciwzakrzepowe
  - Roślinne antyoksydanty fenolowe w profilaktyce i terapii chorób miażdżycowo-zatorowych
  - Fitoterapia chorób serca
  - Fitoterapia nadciśnienia tętniczego
4. **Fitoterapia zaburzeń metabolicznych- Barbara Kowal-Gierczak**
  - Cukrzyca i jej powikłania
  - Otyłość i nadwaga
5. **Odporność wrodzona i nabyta - Zofia Blach-Olszewska**
  - Mechanizmy immunologiczne przeciwwirusowej aktywności leków roślinnych
  - Immunomodulacyjna aktywność preparatów roślinnych
  - Przeciwwirusowa aktywność preparatów roślinnych

Działanie immunostymulujące aloesu

Charakterystyka preparatów aloesowych o działaniu immunostymulującym

6. Fitoterapia chorób układu oddechowego

Leki roślinne stosowane w pulmonologii

Fitoterapia astmy oskrzelowej

Fitoterapia stanów zapalnych dróg oddechowych

Surowce i preparaty immunostymulujące, stosowane w chorobach dróg oddechowych

Rośliny o działaniu napotnym i przeciwgorączkowym

Surowce i preparaty stosowane zewnętrznie w chorobach układu oddechowego

7. Fitoterapia chorób układu pokarmowego

Fitoterapia zaburzeń trawiennych

Charakterystyka surowców goryczowych

Surowce roślinne o działaniu wiatropędnym

Surowce roślinne dostarczające enzymów proteolitycznych

Fitoterapia stanów zapalnych błony śluzowej żołądka, dwunastnicy i jelit

Fitoterapia zaburzeń czynnościowych żołądka i jelit

8. Fitoterapia chorób wątroby i dróg żółciowych

Fitoterapia zaburzeń czynnościowych dróg żółciowych

9. Fitoterapia chorób układu moczowego

Stany zapalne nerek, moczowodów oraz pęcherza moczowego

Środki moczopędne i akwaretyczne

Surowce stosowane w chorobach nerek i dróg moczowych oraz w kamicy nerkowej

10. Fitoterapia chorób reumatycznych

Substancje roślinne działające przeciwreumatycznie

Surowce i preparaty stosowane w reumatologii

Fitoterapia dny

11. Fitoterapia chorób ginekologicznych

Surowce i preparaty stosowane w ginekologii

Fitoterapia zaburzeń miesiączkowania

Surowce i preparaty stosowane w menopauzie

12. Andropauza

Przerost gruczołu krokowego

Surowce i preparaty

13. Fitoterapia chorób skóry

Surowce i preparaty stosowane w leczeniu dermatologicznym

14. Zastosowanie roślin leczniczych w geriatricy

Biologiczne skutki procesów wolnorodnikowych

Azjatyckie rośliny „wiecznej młodości”

15. Interakcje wybranych surowców zielarskich z lekami

CZEŚĆ CZWARTA

Anna Długosz

Toksykologia roślin leczniczych

- 1. Hepatotoksyczność**
- 2. Nefrotoksyczność**
- 3. Neurotoksyczność**
- 4. Kardiotoxyczność**
- 5. Gastrotoksyczność**
- 6. Zatrucia w wyniku omyłkowego spożycia lub przedawkowania niektórych surowców zielarskich i ich preparatów**
- 7. Alergia**
- 8. Toksyczność roślinnych środków uzależniających**

Piśmiennictwo

Skorowidz